

ntserrat Roig
ar una mostra
elevisió. Amb
espectador ca-
de les limita-
catalans a te-
d'un ventall
n de la nostra
ra vida i cultu-
ra mostra d'a-
de què ens
Roig al pròleg
Les entrevistes
uest volum en
algrat l'obliga-
ectura, a més
a vida, al pen-
d'aquests per-
medarà com a
hauria d'ésser
ra, del que és
iva i ens mos-
raons per les
a perspectiva,
qui remenen
nts anys— ens
evisió de qua-
sió nostra; les
per les quals
aparegué jun-
Art de la pro-
E. ● J.A.V.

novel·la didàctica, novel·la culta, novel·la històrica, novel·la realista, "Curial e Güelfa" ens il·lustra amb tota claredat sobre el pas, ple de vacil·lacions i alhora d'agosarades intuïcions de modernitat, de les formes narratives medievals a l'eclosió renaixentista de la novel·la moderna. La caracterització dels personatges, àdhuc dels menys significats, el tractament de les situacions, la concepció i la utilització del temps i de l'espai narratiu, constitueixen una aventura literària les dimensions de la qual assoleixen un enorme relleu si les contemplem en una perspectiva històrica.

Les peripècies cortesanes i sentimentals de Curial, situades en els temps històrics de Pere el Gran, a finals del XIII, poden deparar al lector actual, més d'una sorpresa; malgrat la morositat d'alguns fragments, en general "Curial e Güelfa" és —en paraules de Giuseppe E. Sansone— de "molt plaent lectura". Acompanya la present edició, de la qual ha tingut cura Marina Gustà, un pròleg de l'hispanista italià G.E. Sansone, adreçat exclusivament a l'especialista o a l'estudiós de la literatura; hi trobem a faltar, però, malgrat l'interès del treball de Sansone, una introducció que adreçant-se a un públic més divers accomplís les funcions divulgadores de la col·lecció. ● J.A.V.

Quan, perduda la causa de la República, Pere Calders inicia el seu exili, interrompt momentàniament una carrera literària que, tot just començada i malgrat els temps difícils, havia irromput amb força en el camp de la narrativa catalana. Col·labora-

dor, com a dibuixant i com a articulista, del **Diari Mercantil** des del 1922, publica el primer conte el 1933 a les planes de l'"Avui", "**Història de fantasies o el capilar "Estrella"**". Segueix el seu primer recull de contes, "**El primer arlequí**", el 1936. Col·labora a "Trellal", "La Rambla", "Diari de Barcelona". El 1937, any en què s'incorpora a l'exèrcit republicà com a tècnic cartògraf, publica "**La glòria del doctor Larén**", la seva primera novel·la, i queda finalista al premi Narcís Oller amb el recull "**L'any de la meva gràcia**". L'any 1938 queda també finalista al Crexells amb "**Gael-li i l'home déu**", que les circumstàncies adverses faran romandre inèdita. "**Unitats de xoc**" recull el testimoni de la guerra.

Des del primer moment Calders se situa en la línia del realisme màgic de Bontempelli, a l'ombra de Pirandello, avançant en profunditat fins al terreny de l'ambigüitat del fantàstic de preocupació existencial de Kafka, de Poe, de la millor literatura fantàstica, sense deixar mai, ans al contrari, aquesta sàvia utilització de l'humor que fa de la producció caldersiana un cas singular i personalíssim en els plantejaments i en la forma, en el conjunt de l'actual narrativa europea.

Amb "**Cròniques de la veritat oculta**", editat ara per Edicions 62/La Caixa, Calders guanyà l'any 54 el Víctor Català i entrà novament en el panorama de la literatura catalana des del seu exili mexicà. Seguiren "**Gent de l'alta vall**" (1957) i "**Demà a les tres de la matinada**" (1959), i, després del seu retorn a Catalunya el 1962, "**L'ombra de l'atzavara**" (1963) guardonada amb el Sant Jordi, "**Ronda naval sota la boira**" (1966) i "**Aquí descansa Nevares**" (1967). L'any 68 publicà "**Tots els contes**" i darrerament "**Invasió subtil i altres contes**". L'interès per l'obra de Calders ha crescut darrerament i ha arribat a sectors més majoritaris del públic i a les darreres generacions de lectors; l'edició, doncs, de "**Cròniques de la veritat oculta**" ens posa a l'abast oportunament una obra clau dins la producció caldersiana, que ens permetrà de conèixer i apreciar amb més justesa els singulars mèrits literaris i l'originalitat de Pere Calders. ● J.A.V.